Andrew Johnson
Bron 1A Hayden en Tilden

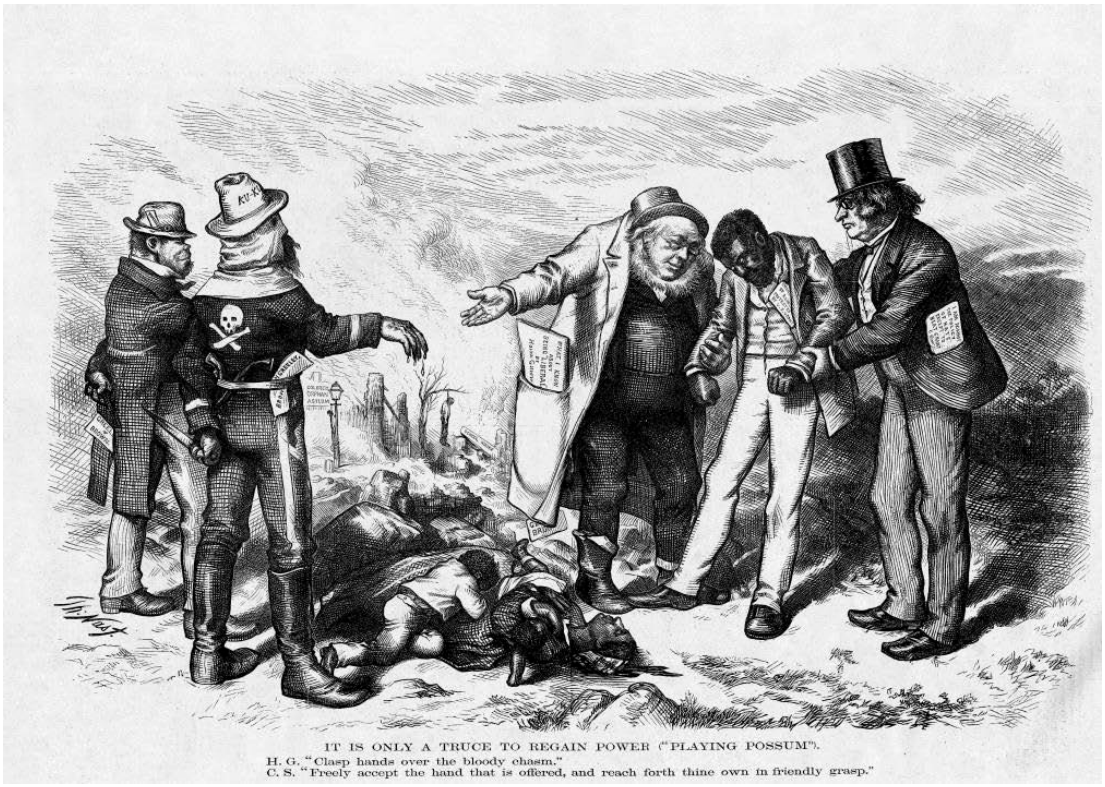

Spotprent uit *Harper´s Weekly* naar aanleiding van de presidentsverkiezingen van 1876. De man met de lange jas in het midden zegt: ´Het gaat er slechts om dat we onze macht weer terugkrijgen. Stap over onze grote verschillen heen en pak de hand die je aangereikt wordt en schudt deze als teken van vriendschap.´
De tweede man van links heeft de letters KKK op zijn hoed. De papieren die de heren bij zich dragen zijn stembiljetten.

Andrew Johnson
Bron 1B Poster Johnson en Lincoln

Liberty, Union and Victory

Verkiezingsposter voor Lincoln en Johnson uit 1864. Onderin staan de woorden *Liberty, Union and Victory* (Vrijheid, unie / eenheid en overwinning)

Andrew Johnson
Bron 1C Twee locomotieven

Foto van een bijzondere gebeurtenis midden in Utha.

Andrew Johnson
Bron 2A Aankoop nieuwe staat

Fragment uit een artikel uit de Charleston Daily News van 12 april 1867. Charleston ligt in South Carolina.

´Rusland wilde het land niet; wij wilden dat niemand anders het kreeg; we hebben dus goede zaken gedaan. Terwijl de Fransen en Engelsen, Oostenrijkers en Pruisen, Russen en Italianen ruziën over Oosterse kwesties en Duitse kwesties kan Broeder Jonathan (*symbolische figuur voor de VS*) met een oppermachtige onverschilligheid op de top van de Alleghenies zitten en zijn pruimtabak in de Atlantische of Pacifische Oceaan spugen, grote stukken hout uit Californië bewerken met een zakmes uit het ijzer uit zijn eigen bergen en zijn drankje mixen met citroenen uit zijn eigen tropische regio´s en koelen met het ijs van zijn eigen Arctische cirkel.´

Andrew Johnson
Bron 2B Johnson als Iago

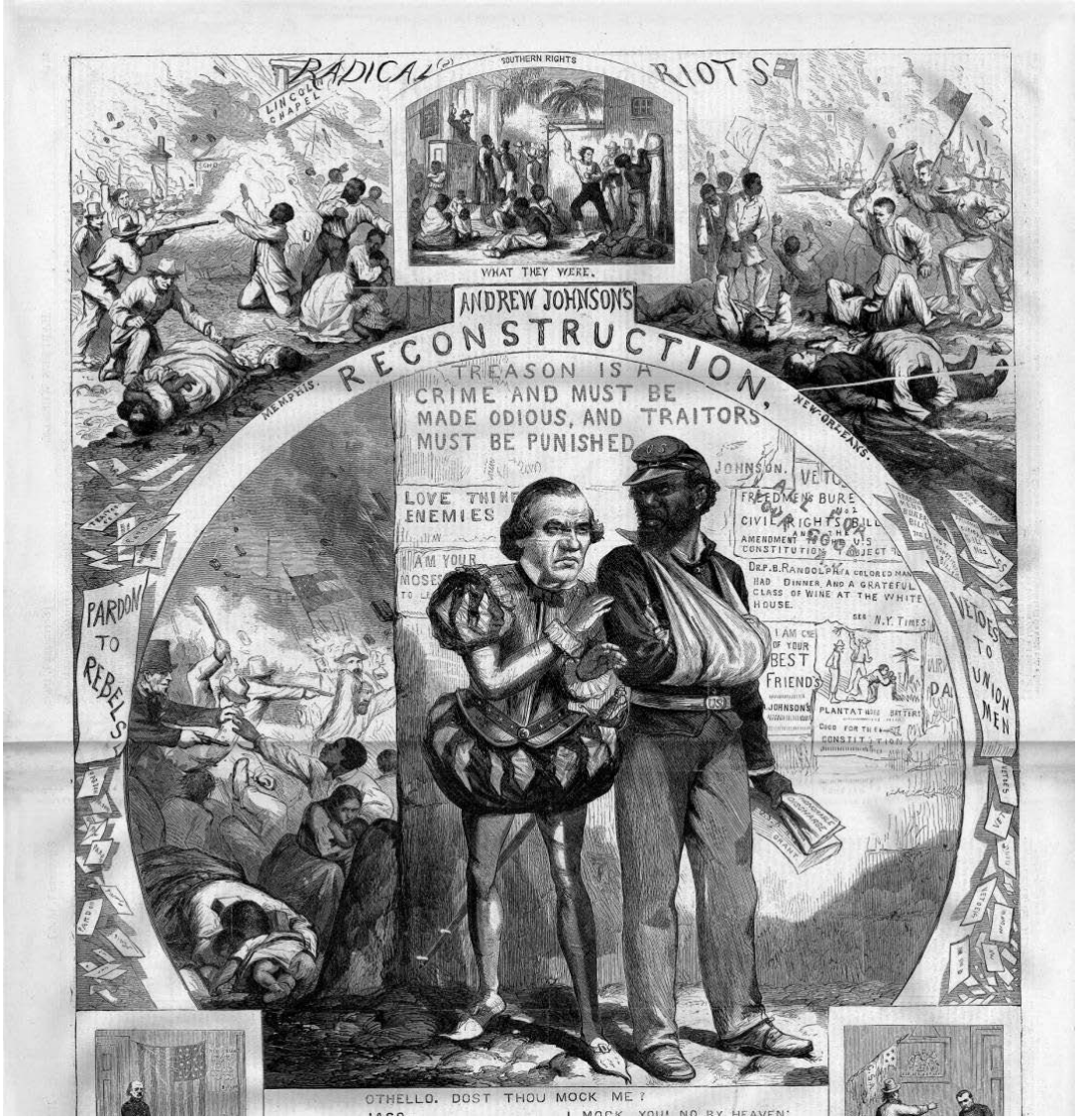

Tijdens Johnson´s presidentschap verscheen er in het republikeins getinte politieke tijdschrift *Harper´s Weekly* een reeks spotprenten met als thema Othello en Iago. Het zijn twee hoofdrolspelers in het stuk *Othello* van Shakespeare. Othello is een donkere Afrikaanse generaal in het leger van Venetië en staat in het stuk voor de goede karaktereigenschappen van de mens. Iago is de reserveofficier van Othello en belichaamt het kwaad.

Links hangt een papier met daarop *Vergiffenis aan opstandelingen* en rechts een met *Veto over mannen van de Unie*
Onderaan de bron spreekt Othello zijn tekst uit tegen Iago: *Othello: Zet je me nu voor gek!?*

Andrew Johnson

Bron 2C Spoorbrug en katoenproductie

Tabel Productie Amerikaanse ruwe katoen (gemeten in balen van 250 kilo per stuk)

Year	Production	Year	Production	Year	Production
1790	3,135	1815	208,986	1840	1,346,232
1795	16,719	1820	334,378	1845	1,804,223
1800	73,145	1825	532,915	1850	2,133,851
1805	146,290	1830	731,452	1855	3,217,417
1810	177,638	1835	1,060,711	1860	3,837,402

Vernielde spoorbrug over de Appomattox Rivier in Petersburg, Virginia in 1865

Andrew Johnson
Bron 3A brief van Johnson aan senaat

Als niet iedereen die in de Verenigde Staten geboren is volgens de Grondwet staatsburger is en de Grondwet daarop aangepast moet worden, ligt er een zeer serieuze vraag voor ons: Is het eerlijk om op een moment dat elf van de 36 staten niet in het Congres vertegenwoordigd zijn het Amerikaanse staatsburgerschap toe te kennen aan de voltallige gekleurde gemeenschap en alle andere minderheden. Vier miljoen van hen zijn nog maar net van slavernij in vrijheid komen te verkeren. Is het wel redelijk om te veronderstellen dat zij over de vereiste kwalificaties beschikken die hen recht geeft op alle privileges en immuniteiten van het Amerikaans staatsburgerschap?

Fragment uit brief A. Johnson aan de Senaat, 27 maart 1866

Andrew Johnson

Bron 3B Sharecroppers-contract

Freedmen´s contract (ook wel Sharecropperscontract) van 1 januari 1867 tussen de blanke Isham G. Bailey en de freedmen Cooper Hughs en Charles Roberts.

De voornoemde Freedman Cooper Hughs en zijn echtgenote en nog een andere vrouw, en de voornoemde Charles Roberts met zijn vrouw en zoon zullen op de voornoemde boerderij gaan werken en 40 hectares maïs en 20 hectares katoen bewerken. Daarnaast zullen zij het hekwerk rondom de boerderij aanleggen en onderhouden en al het andere werk dat in en om de boerderij noodzakelijk is om deze in goede staat te houden en een voorspoedige oogst te garanderen. Zij zullen onder controle staan en hun orders ontvangen van de voornoemde Isham G. Bailey en voor hun diensten de helft van de opbrengst van de katoen en een derde van die van de maïs uit het jaar 1867 ontvangen samen met het hooi dat zij zelf verbouwen. Charles Roberts en zijn vrouw zijn verder overeengekomen om de was en strijk en al het andere huishoudelijke werk te doen voor Isham G. Bailey en zijn familie gedurende het jaar 1867 tegen een vergoeding van $50,- Cooper Hughs is overeengekomen de veestapel van Isham G. Bailey te onderhouden en de koeien tweemaal per dag te melken voor de duur van het hele jaar 1867 voor de som van $50,-

Andrew Johnson
Bron 3C Zware literatuur

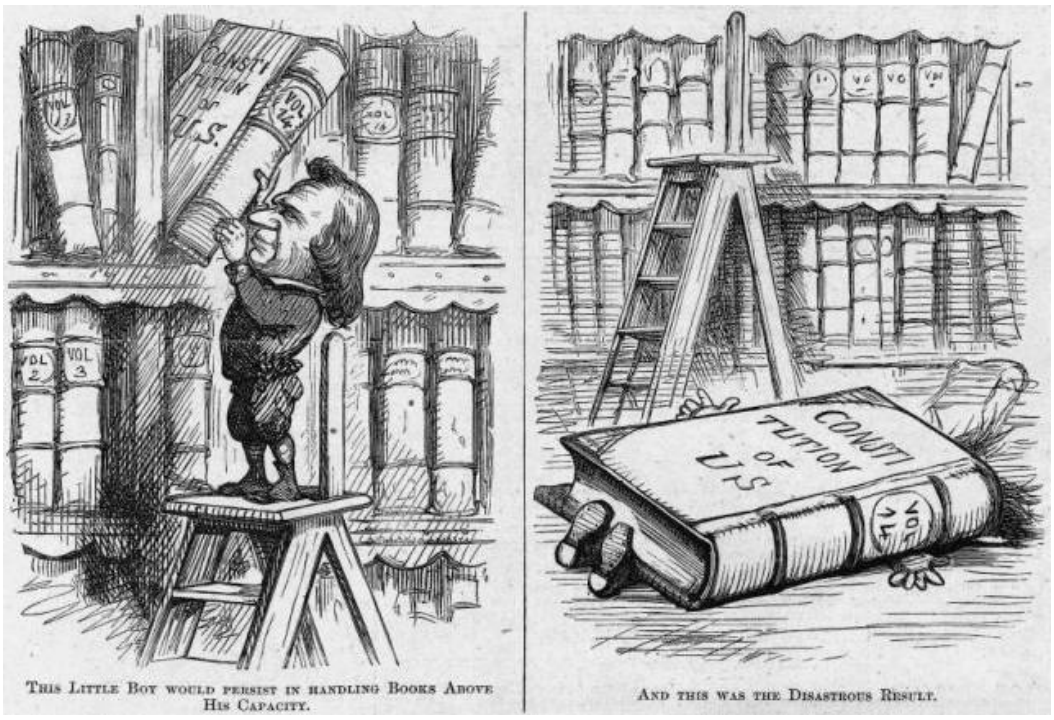

Spotprent uit 1868 over Andrew Johnson. Het onderschrift luidt: *Dit jongetje volhardde in het grijpen naar boeken die te zware kost voor hem waren….en dit was het rampzalige gevolg*. Op het boek rechts staat: *Grondwet van de VS, deel 14*

Andrew Johnson

Vragen 1A Hayden en Tilden

1p Noem het jaartal en de deelstaat waarin de Ku Klux Klan werd opgericht en geef een verklaring bij het jaartal en plaats.

1865 (1866) in Pulaski, Tennessee. Dat was in een van de voormalige Confederatie-staten: de blanke bevolking wilde zich verzetten tegen het bevrijden en toekennen van rechten aan de zwarte bevolking.

2p In 1876 won de Republikein Tilden de Amerikaanse presidentsverkiezingen met 1 kiesman verschil. Vlak voor de einduitslag lag hij nog 19 kiesmannen achter. Tilden kreeg echter de 20 kiesmannen uit de deelstaten Florida, Louisiana en South Carolina toegewezen waarover heftige discussie bestond: ze zouden ook Hayes kunnen toebehoren. In 1877 kwamen de Republikeinen de Democraten tegemoet door een informele afspraak te maken die het einde markeerde van de Reconstruction.
Leg uit dat:

- Het gezien de staten waarin onenigheid over de kiesmannen bestond niet verwonderlijk is dat er twijfel was of deze Tilden toebehoorden
- Welke afspraak het einde van de Reconstruction betekende en waarom dat de Republikeinen duur te staan kwam.

- *De onenigheid over de kiesmannen ontstond in drie voormalige staten van de Confederatie. De machthebbers zullen waarschijnlijk op de Democraten hebben gestemd, omdat die voor meer macht voor de deelstaten waren. Het is vreemd dat dan de Republikeinen de kiesmannen krijgen.*
- *In 1877 kwamen de beide partijen overeen dat de Republikeinen het zuiden niet langer als militair veroverd gebied zouden zien en hun troepen zouden terugtrekken. Gevolg was dat de invloed van de federale regering in het zuiden klein werd, terwijl dat juist de inzet van de oorlog was geweest.*

3p Toon aan dat de prent gemaakt is door een tegenstander van de zuidelijke deelstaten.

In de prent zie je de uitwassen van de blanke intimidatie tegenover het zwarte deel van de bevolking. Van een zwarte man zijn vrouw en kind vermoord. Er wordt hem duidelijk gemaakt dat hij zijn stem aan de blanke partij (democraten en zeer extreem de KKK) moet geven.

Andrew Johnson

Vragen 1B poster Johnson en Lincoln

1p Voor welke partij deden Abraham Lincoln en Andrew Johnson in 1864 mee aan de Amerikaanse presidentsverkiezingen?

National Union Party

2p Andrew Johnson wordt gezien als een van de bedenkers van de Homestead Act. Wat houdt die wet in?

Een wet waarbij je een kosteloze aanvraag bij de regering kon doen voor een stuk onbewerkt land (van 65 hectare ten westen van de rivier de Mississippi).

3p **Stelling:** Onderin dit affiche wordt Johnson´s ideaalbeeld van de Amerikaanse samenleving getoond waarop de Homstead Act gebaseerd is. Leg deze stelling uit.

Het ideaalbeeld van de Homestead Act is de kleine, onafhankelijke (blanke) boer die zijn land bewerkt zonder dat de overheid hem veel regels oplegt (evt. verwijzing naar ideaal Thomas Jefferson met een hoofdrol voor de landbouw met veel kleine boeren en een gedecentraliseerd beleid).

Andrew Johnson

Vragen 1C twee locomotieven

1p Van welke gebeurtenis in welk jaar is dit een afbeelding?

Realisatie van de eerste transcontinentale spoorlijn in de VS in 1869

2p Leg uit waarom de totstandkoming van deze spoorlijn kenmerkend is voor het economisch beleid in de VS in deze periode.

In deze periode was het liberalisme met weinig overheidsbemoeienis kenmerkend voor de economische politiek in de VS. Deze spoorlijn werd aangelegd door twee particuliere spoorwegondernemingen, zonder overheidsbemoeienis.

3p Leg uit dat de aanleg van de eerste transcontinentale spoorlijn zowel een grote economische als morele betekenis had.

Economisch vanwege de betere verbindingen en uitwisseling van geld, goederen en mensen. Moreel, omdat het aansluit bij het idee van de Manifest Destiny (voorbestemming lot Amerikanen tot ontsluiten en ontwikkelen eigen continent).

Andrew Johnson

Vragen 2A Aankoop nieuwe staat

1p Welke staat kocht de Amerikaanse president van buitenlandse zaken William H. Seward in 1866 van Rusland?

Alaska

2p Welke gebeurtenis uit 1896 overtuigde de tegenstanders van de aankoop van Alaska?

De Klondike Gold Rush (ook Yukon Gold Rush of Alaska Gold Rush)

3p In de Amerikaanse buitenlandse politiek in de negentiende eeuw was de zogenaamde Monroe doctrine leidend. Uit het fragment van dit krantenartikel zijn de twee pijlers van die doctrine af te leiden. Welke zijn dat? Leg je antwoord uit met behulp van twee bronelementen.

1) Tegengaan Europese invloed op het Amerikaans continent. Dit is af te leiden uit het feit dat de VS Alaska willen kopen van Rusland en dat de Amerikanen liever zien dat de Europese landen zich met elkaar bezighouden in Europa (Oosterse en Duitse kwestie) dan op hun continent met de VS
2) Het streven van de VS om het volledig westelijk halfrond te beheersen, wat in uiting komt door Broeder Jonathan die vanaf de Alleghenies uit alle windstreken producten kan gebruiken

Andrew Johnson

Vragen 2B Johnson als Iago

1p In de spotprenten in *Harper´s Weekly* is Othello afgebeeld als een donkere soldaat van de Unie. Leg uit dat dit een op waarheid gebaseerde weergave van de Unie-soldaat zou kunnen zijn.

Veel donkere mannen (slaven) die in het zuiden als slaaf op de plantages hadden gewerkt sloten zich aan bij het leger van de Unie.

2p Leg uit dat de rolverdeling die de tekenaar in *Harper´s Weekly* bij deze reeks tekeningen kiest, past bij de politieke overtuiging van het blad.

Harper´s Weekly *was (gematigd) Republikeins. Dat betekent dat zij na de Burgeroorlog de Unie steunden in hun politiek van bezetting van de zuidelijke staten. Johnson was democraat en vertegenwoordigt in de ogen van* Harper´s *de witte bevolking uit het Zuiden, in hun ogen de slechteriken.*

3p Leg met behulp van drie beeldelementen uit dat dit een bruibare bron is als je wilt weten hoe aanhangers van de Republikeinen tegen de politiek van Johnson aankeken.

1) De tekst die Othello zegt: zij hebben als noorderlingen de Burgeroorlog gewonnen en Johnson (Iago) lijkt hun iedealen als president direct te grabbel te gooien (houd je me voor de gek).
2) links en rechts van het midden hangen twee onderdelen van het beleid van Johnson die tegen de idealen van de Republikeinen ingaan (veto tegen Unionisten en vergevingsgezind ten opzichte van zuidelijke staten)
3)De slagvelden die de Unionisten in twee steden hebben aangericht worden verbeeld als waarschuwing dat het beleid van Johnson daartoe zal leiden.

Andrew Johnson

Vragen 2C Spoorbrug en katoenproductie

1p Noem drie economische kenmerken van de zuidelijke staten van de VS in de periode voorafgaand aan de Burgeroorlog.

1)Bevolking woont overwegend op platteland
2)Eenzijdige productie: plantagecultuur met katoen als hoofdproduct
3)Op de plantages werkten zwarten als slaven.

2p De periode tussen 1865 en 1877 heet de *Reconstruction*. Verklaar deze naam en verwijs daarbij naar de drie aanvullingen die in deze periode op de Grondwet zijn gemaakt.

Na de Burgeroorlog moest het zuiden van de VS vanwege de schade letterlijk weer opgebouwd worden. Bovendien bouwde de politiek aan een nieuw Amerika (een nieuwe natie) waarin de rechten voor de zwarte bevolking werden gegarandeerd in de Grondwet (13^{e} t/m 15^{e} Amendement).

3p Er was veel kritiek op de politiek van president Andrew Johnson en de wijze waarop hij de *Reconstruction* vorm gaf. Geef met behulp van beide bronnen zowel een argument voor als tegen de politiek die Johnson tijdens zijn bewind voerde. (dus de twee bronnen tweemaal gebruiken)

Voor: *in de tabel is zichtbaar dat de katoenproductie erg belangrijk is voor de Amerikaanse economie. Deze wordt in het zuiden op plantages verbouwd. Johnson wilde de blanke landeigenaren tegemoet komen, weer macht geven. Puur economisch gezien is dat goed. Bovendien zou het zuiden volkomen geïsoleerd raken als de infrastructuur niet hersteld en uitgebreid zou worden. Tijdens Johnsons presidentschap zou de eerste transnationale spoorlijn gaan rijden.*
Tegen: *Als Johnson de positie van de blanke landeigenaren herstelt en zelfs verbetert door het aanleggen van spoorlijnen, zal de ongelijkheid tussen blank en zwart weer toenemen. De afschaffing van de slavernij was juist de inzet van de Burgeroorlog geweest.*

Andrew Johnson

Vragen 3A Brief van Johnson aan senaat

1p Tegen welke wet sprak president Johnson in 1866 zijn veto uit?

De Civil Rights Act.

2p Hoe is in de VS het vetorecht van de president staatsrechtelijk geregeld?

In de VS kan de president weigeren een wet te ondertekenen die het Congres (Huis van Afgevaardigden en Senaat) in meerderheid hebben goedgekeurd. Na het uitspreken van het veto gaat de wet terug naar de Senaat. Als het Congres de wet vervolgens met 2/3 meerderheid steunt, kan zij het veto van de president ´overrulen´.

3p Leg uit dat Johnson in dit fragment zowel een politiek als een economisch motief voor de Zuidelijke staten noemt om tegen deze wet te zijn.

Politiek*: In 1866 stonden de Zuidelijke staten onder militair toezicht van de noorderlingen en hadden zij strikt genomen geen eigen vertegenwoordigers in het Congres.*
Economisch*: met het afschaffen van de slavernij ontstond er een nieuwe verhouding tussen (voormalige) slavenhouders en hun (voormalige) slaven. De slavenhouders zagen hun slaven als bezit (kapitaal) en wilden een vergoeding. Maar nu de slaven vrij waren, mochten zij niet als bezit verkocht worden (immuniteit).*

Andrew Johnson

Vragen 3B Sharecroppers-contract

1p Verklaar de benaming sharecroppers voor de overeenkomsten die voormalige slaven sloten met blanke landeigenaren in de periode na de Burgeroorlog.

De voormalige slaven verrichtten arbeid op het land van een blanke eigenaar waar zij in ruil een deel)share) van de opbrengst (crop) kregen.

2p In de periode direct na de Burgeroorlog verwierven voormalige slaven zich eenvoudig grote hoeveelheden grond. Dit was echter van korte duur. Verklaar het gemak waarmee zij de grond verwierven.

Tijdens de Burgeroorlog waren veel blanke plantage-eigenaren gevlucht voor de legers van de Unie. Dat land werd niet bewerkt en dus namen zwarte boeren het in na de Burgeroorlog.

3p **Twee stellingen**:
1) Sharecropperscontracten zijn een compromis tussen vrije en gedwongen arbeid.
2) Sharecropperscontracten remmen de economische ontwikkeling van de zuidelijke staten.
Geef met behulp van de bron aan dat beide stellingen correct zijn.

1)De slavernij was afgeschaft, dus gingen de voormalige slaven niet meer onder dwang op een plantage werken. Zij kregen nu een contract en een deel van de opbrengst. Het werk verrichtten zij echter nog steeds in dienst van blanke landeigenaren en het deel dat zij van de oogst kregen was magertjes.
2)Dankzij de sharecropperscontracten bleef het zuiden afhankelijk van agrarische monocultuur.

Andrew Johnson

Vragen 3C Zware literatuur

1p Hoe heet een aanvulling op de Grondwet van Amerika?

Een amendement

2p Welk verband bestaat er tussen de inhoud van het 14e amendement en de benaming Reconstructie voor de periode 1865 – 1877?

In het 14e amendement werd onder meer de gelijkheid voor de wet van zwarte en blanke Amerikanen. De aanvulling op de Grondwet bevestigde het staatsburgerschap van zwarte Amerikanen. Dat past bij de benaming Reconstruction, omdat in die periode het land opnieuw opgebouwd, ingericht werd en deze uitspraak een nieuwe status aan de zwarte bevolking gaf.

3p **Stelling:** De spotprent verwijst naar een werkelijkheid zowel in de persoonlijke sfeer als in de politieke voor Andrew Johnson. Bewijs de juistheid van deze stelling.

Johnson was tot in het begin van zijn twintiger jaren analfabeet (zijn echtegenote leerde hem lezen en schrijven). Het gevolg was dat hij daardoor soms wetteksten niet goed begreep en snel nieuwe wetgeving afwees, omdat hij het idee had dat het tegen hem persoonlijk gericht was. Deze opstelling werd hem politiek bijna fataal vanwege de impeachment.